

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e**

Az ügy száma: Kfv.V.37.611/2024/2.
A tanács tagjai: dr. Márton Gizella a tanács elnöke
dr. Stefancsik Márta előadó bíró
dr. Darák Péter bíró
dr. Demjén Péter bíró
Ságiné dr. Márkus Anett bíró
A felperes: felperes1 (cím1)
A felperes képviselője: Litresits Ügyvédi Iroda (ügyintéző: jogi képviselő1 ügyvéd;
cím2)
Az alperes: Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Jánoshalmi Járási
Hivatal (cím3)
Az alperesi képviselője: képviselő1 hivatali főtanácsos (cím3)
A per tárgya: gondnoksági ügyben hozott határozat elleni közigazgatási per
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes
A felülvizsgálattal támadott határozat: Szegedi Törvényszék 2024. február 27. napján
kelt 9.K.701.569/2023/6. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen további perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 1999. óta név1 élettársa. A felperes élettársának 1992-ben született gyermeke 2010. szeptember 29-től cselekvőképességet kizáró, majd 2020. április 16-tól cselekvőképességet teljesen korlátozó gondokság alatt áll, gondnoka 2010. október 13. napjától 2020. december 8. napjáig a felperes élettársa volt.

[2] A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskunhalasi Járási Hivatala a 2020. december 8. napján kelt és 2020. december 15. napján véglegessé vált, BK-08/HGYO/2-24/2020. számú határozatával a gondnokolt édesanyját gondnoki tisztségéből elmozdította és a gondnokolt részére hivatásos gondnokot rendelt. A döntés indoka az volt, hogy a felperes élettársa felhívásra sem adta át a gondnokolt vagyont a gyámhatóságnak, annak felhasználásával elszámolni nem tudott, ezáltal a gondnokolt érdekeit sértő magatartást tanúsított. A felperes élettársa által a közigazgatási határozat ellen előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság a 2021. május 4. napján kelt 9.K.700.109/2021/16. számú ítéletével elutasította, a jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria 2021. szeptember 16. napján kelt, Kfv.V.37.895/2021/2. számú végzésével visszautasította. Az Alkotmánybíróság a 2022. június 28. napján kelt, IV/4999-6/2021 számú végzésével a döntések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasította.

[3] A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskunhalasi Járási Hivatala által számadási kötelezettség megállapítása iránti perben a Kiskunhalasi Járásbíróság a 2024. február 7. napján meghozott 3.P.20.056/2023615. számú elsőfokú ítéletével a gondnokolt édesanyját 4 millió forint megfizetésére kötelezte.

[4] Szintén a Kiskunhalasi Járásbíróság a 2022. szeptember 21. napján kelt 9.B.152/2022/8. számú, 2022. szeptember 21. napján jogerőre emelkedett ítéletével a gondnokolt édesanyját hűtlen kezelés büntette miatt 1 év szabadságvesztésre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását egy év próbaidőre felfüggesztette.

[5] Miután a kirendelt hivatásos gondnok tisztségéből való felmentését kérte, a felperes kérelmet terjesztett elő a gondnoki tisztség ellátása iránt. A kérelmet a kijelölés alapján eljáró alperes – a felperes meghallgatása, környezettanulmány beszerzése után – a 2023. november 9. napján kelt BK-03/HGYO/461-22/2023. iktatószámú, jelen perben előterjesztett keresetlevéllel támadott határozatával elutasította, és az ugyanezen a napon meghozott BK-03/HGYO/461-23/2023. iktatószámú határozatával a korábban rendelt hivatásos gondnokot a gondnoki tisztség alól felmentette és a gondnokolt részére új hivatásos gondnokot rendelt.

[6] Indokolása szerint a felperes arra tekintettel nem rendelhető ki gondnoknak, hogy a gondnoki tisztségéből eredő számadási kötelezettségét megsértő édesanyjával 1999. óta egy háztartásban él, a gondnokolt vagyonával való rendes gazdálkodás érdekében kirendelésére nincs lehetőség. A felperes személyes körülményeiben, gondnokolthoz fűződő személyes kapcsolatában nem tárt fel akadályt.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[7] A felperes keresetlevelében elsődlegesen a határozat megváltoztatásával gondnokkénti kirendelését, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárásra kötelezését kérte.

[8] Az alperes a keresetlevél elkészettsége miatti visszautasítását, illetve a kereset elutasítását kérte.

A jogerős ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes a keresetlevelét törvényes határidőben terjesztette elő, ezért a keresetlevél visszautasításának nem volt helye.

[10] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (1) és (5) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:31. §-ára utalással kifejtette, hogy a gondnokrendelésnél a gondnokolt érdekeit kell előtérbe helyezni. A felperes a gondnokolt nevelőszülőjének, és mint ilyen, a gondnokolt közeli hozzátartozójának minősül. Az alperes a határozatát a Ptk. 2:31. § (1) bekezdés – helyesen a (2) bekezdés – b) pontjára alapította, mely szerint nem lehet gondnokul rendelni azt, akinek gondnokul rendelése a gondnokság alá helyezett személy érdekeivel ellentétes. Mivel a felperes élettársa a gondnoki tisztségével kapcsolatban a számadási kötelezettségét megsértette, ezért őt a bíróság 4 millió forint megfizetésére kötelezte. A felperes és a gondnokolt édesanyja közötti élettársi kapcsolat folytán fennálló életközösségre tekintettel lehetőség lett volna arra, hogy közösen döntsének a gondnokolt érdekében, ez azonban elmaradt. Megállapítása szerint az alperes az összes körülményt mérlegelve okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a gondnokolt érdekét az szolgálja, ha hivatásos gondnok látja el a gondnoki teendőket, mert ezáltal biztosított az, hogy a gondnokolt vagyona, gyámi betétben elhelyezett pénze teljes mértékben a gondnokolt érdekében kerüljön felhasználásra.

[11] A gondnokrendelésről az alperes mérlegelési jogkörben döntött, a hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a határozatból megállapíthatók. Az alperes jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes gondnokul rendelése a gondnokság alá helyezett személy érdekével ellentétes lenne.

A felülvizsgálati kérelem

[12] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelynek befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab) és ad) alpontjaira és b) pontjára hivatkozással kérte.

[13] A joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosításának szükségességét abban jelölte meg, hogy álláspontja szerint a Ptk. 2:31. § (2) bekezdésének b) pontját („akinek gondnokul rendelése a gondnokság alá helyezett személy érdekeivel ellentétes”) nem lehet olyan tágan értelmezni, hogy az ahhoz vezessen, hogy az 1999. óta a gondnokolttal élő nevelőapa felperes alkalmatlan legyen csak azért a gondnoki tisztség ellátására, mert élettársa számadási perben érintett. Az elsőfokú bíróság jogértelmezése ellentétes az Alaptörvény 28. cikkében és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) preambulumban rögzített józan ész (és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos cél) szabályával.

[14] A felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége körében előadta, hogy nem lehet a gondnokság alá helyezett személy érdekeivel ellentétes az, ha a nevelőapa kerülne részére gondnokul kijelölésre, aki édesanyja élettársa és 1999. óta, napi 24 órában gondoskodik a nem vér szerinti, magatehetetlen, gondnokság alá helyezett 32 éves személyről, úgy, hogy a gyámhatóság is megállapította, hogy őt türelemmel és szeretetben gondozza.

[15] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontban foglalt befogadási okhoz az ügy érdemére kiható jogszabálysértéseket felsorolta.

[16] Mindemellett a Kúria Kfv.III.37.912/2016/7. (KGD2018. 26.) számú eseti döntés [15] és [16] bekezdésében megfogalmazott jogkérdésben való eltérést állította, utalva arra, hogy e határozatában a Kúria kifejtette, hogy „(...) hogy a Ptk. 2:31. § (4) bekezdés alapján a felperes alkalmasságát az is alátámasztja, hogy személyesen gondoskodik a gondnokoltról, évek óta saját háztartásában” és „(...) hivatásos gondnok kirendelésére csak akkor kerülhet sor, ha családi, hozzátartozói körből a gondnoksági feladatok ellátása nem megoldható.” Hivatkozott továbbá arra is, hogy a Kúria Kfv.V.37.785/2022/6. számú határozatában megjelölt körülmények, melyek a gondnokolt érdekséreleme körében értékelést nyertek, esetében nem állnak fenn: „A Ptk. 2:31. § (3) bekezdése a gondnokoltnak - a gondnok személyére vonatkozó - nyilatkozatát ugyan előtérbe helyezi, de ennek korlátját is szabályozza, azt az esetet, amikor ezen személy gondnokként történő kirendelése a gondnokolt érdekeivel ellentétes lenne a körülmények mérlegelése alapján. Ilyen érdekellentét áll fenn a gondnokolt és a vele öröklési szerződést kötő szerződéses örökös között a szerződésben elfoglalt pozíciójuk miatt, ezért a szerződéses örökös nem lehet egyben gondnoka is az eltartott, gondozott személynek, mert akkor nincs olyan személy, aki ellenőrizné az általa nyújtott szolgáltatás teljesítését, a gondnokolti vagyon kezelését, a nyugaltság felhasználását.”

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A felperes felülvizsgálati kérelmének befogadásra nincs lehetőség.

[18] A Kp.) 118. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[19] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt - a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével - indokolni nem kell. A 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadhatósági okhoz a bíróság nincs kötve.

[20] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt. A joggyakorlat egységének biztosítása és a joggyakorlat továbbfejlesztése befogadási okok elkülönülnek egymástól. A Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a bírói gyakorlat nem egységes, illetve a befogadási kérelemben megjelölt okokból a jogerős ítélet folytán a jogegység sérült, vagy sérülhet. A joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálására akkor kerül sor, amennyiben a kialakult és egységes bírói gyakorlat a befogadási kérelemben megfogalmazott elvi ok(ok)ból történő változtatása indokolt lehet, vagy olyan új jogkérdés merült fel a perben, amely a Kúria állásfoglalását igényli.

[21] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata alapján a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn [7/2023. JEH 1. pont].

[22] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának második fordulata alapján, a joggyakorlat továbbfejlesztése céljából akkor van helye a felülvizsgálati kérelem befogadásának, ha az elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat egységes ugyan, de annak követése a körülmények változása folytán nem támogatható.

[23] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján a felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az adott ügyben felvetett jogkérdés a jogalanyok széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érinti. A felvetett jogkérdés különleges súlya pedig kizárólag akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön a különleges súlyára tekintettel túlmutat. A felülvizsgálati kérelem befogadásához az is szükséges, hogy a fél által megjelölt jogkérdés a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható legyen. A befogadás ezen indokkal is csak akkor indokolt, ha a Kúria az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást [Kfv.I.37.471/2023/2., Kfv.II.37.590/2023/2.; Kfv.II.37.596/2023/2.; Kfv.VII.45.059/2023/2.; Kfv.VII.45.115/2023/3.]

[24] A Kúria az elsőfokú bírósággal egyezően rögzíti, hogy az alperes a keresettel támadott közigazgatási határozatát mérlegelési jogkörében hozta meg, és a gondnokolt érdekeit szem előtt tartva döntött arról, hogy a felperes helyett - a gondnokolt vagyoni érdekei védelmében - a felperes élettársának korábbi gondnoki tevékenységével kapcsolatos elszámolási hiányosságok miatt, hivatásos gondnokot rendel. Az ügy egyedi körülményeit mérlegelve tehát nem a felperes személyében, a gondnokolthoz való viszonyában, hanem családi körülményeiben látta a felperes gondnoki tisztségének akadályát. Az e körben feltárt körülményeket a felperes a perben nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a mérlegelésre való felhatalmazás keretei között, valósághű tényállás alapján, okszerűen döntött.

[25] Figyelemmel arra, hogy az ügy egyedi körülményei mérlegelésének jogszerűsége volt a jogvita tárgya, e körben a joggyakorlat egységének biztosítása, illetve továbbfejlesztésének igénye befogadási okok fennállta a felülvizsgálati kérelemben megjelöltek alapján fel sem merülhet. Ugyanezen ok miatt a felülvizsgálati kérelemben kifejtettek társadalmi jelentőségű jogkérdésként sem értelmezhetők, ezért a rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatására a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja alapján nincs törvényes lehetőség.

[26] A felperes a felülvizsgálati kérelmének befogadását a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt is kérte (Kp. 118. § (1) bekezdés b) pont).

[27] Ezen befogadási ok esetén az vizsgálandó, hogy a fél által megjelölt közzétett határozatok, illetve azok megjelölt részei és a felülvizsgálati kérelemmel érintett ügy között azonosság fennáll-e. Ügyazonosság hiányában ugyanis a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés nem értelmezhető.

[28] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.029/2023/10. számú határozatában rögzítette, hogy «[29] A jogegység követelményét Magyarország Alaptörvénye 25. cikk (3) bekezdése rögzíti, kimondva, hogy „[a] Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét.” A Kúria e feladatát az ítélkezése során akkor teljesíti, ha a közzétett kúriai döntéseiben elfogadott jogértelmezés elvi tartalmát az azonos ügyekben követi. Amint arra a Jpe.I.60.002/2021/7. és a Jpe.I.60.005/2021/5. számú határozataiban rámutatott: a jogegység fogalmát az egyes eljárási törvények nem definiálják, a Bszi. jogegységi eljárásra és jogegységi panasz eljárásra vonatkozó rendelkezéseiből, annak egyes eseteire vonható le – negatív oldalról – következtetés, amelynek értelmében a jogegység hiányát a korábbi döntéstől való indokolatlan eltérés okozza. A jogegység követelménye tehát sohasem absztrakt, hanem mindig konkrét ügyekhez, jogértelmezéshez köthető, az csak meghatározott és megjelölt bírói döntések tekintetében merülhet fel. Következésképpen – a jogegységi panasz eljárásokban formálódó gyakorlatot követve – a jogegység követelményén belül az az elvárás, hogy ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben (ügyazonosság) a jogértelmezés is azonos legyen. Ha viszont hiányzik az ügyek közötti lényegi összevethetőség, mert eltérő háttérűek a bírói döntések, akkor nem értelmezhető a jogegység. Ahogy azt a Kúria a fenti határozataiban kifejtette, az ügyazonosság több tényező által befolyásolt, összetett jogi fogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Ennek során szigorúan kell venni például az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát. Így nincs ügyazonosság a Kúria szerint például azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén {Jpe.I.60.009/2022/10. [41]-[45]}.»

[29] A Kfv.III.37.912/2016. számú ügy felperese a gondnokolt lánya volt, aki helyett a gyámhatóság annak ellenére rendelt hivatásos gondnokot, hogy maga a gondnokolt a lánya gondnoki kirendelését kérte, és a gondnokolt csupán a saját testvérével állt haragos viszonyban. Ezen tényállás mellett ítélte jogszerűnek a Kúria a gyámhatósági határozatot hatályon kívül helyező elsőfokú bírósági döntést, amely megállapította, hogy a testvérek közötti rendkívül elmergesedett viszony - az alperes által is elismerten - semmilyen formában nem befolyásolja a lánya által elvégzendő gondnoki feladatok megfelelő ellátását, továbbá a gondnokolt már kifejezetten ragaszkodott a lánya gondnoki kirendeléséhez. Az ügyben eldöntendő jogkérdés tehát hasonlóan a jelen ügyéhez az volt, hogy jogszerű-e hivatásos gondnok kirendelése, azonban az alapul fekvő tények oly fokban eltérők, hogy jelen és a felperes által megjelölt ügy között ügyazonosság nem állapítható meg. A Kúria Kfv.V.37.785/2022/6. számú határozatának alapjául szolgáló tényállás is jelentősen eltér jelen ügyben értékelendő tényektől: a határozat öröklési szerződést kötő személy gondnoki kirendeléséről szól. Nem hozható összefüggésbe ezért a felperes családi körülményeinek mérlegelésén alapuló perbeli határozattal.

[30] Mindezek folytán a Kúria megállapította, hogy a felperes által hivatkozott közzétett döntésektől jogkérdésben való eltérés nem állhat fenn, ezért a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt.

[31] A Kp. 117. § (4) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek meg kell indokolnia, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során megvalósított esetleges eljárási szabályszegés mennyiben hatott ki az ügy érdemére, és mennyiben sérültek ügyféli jogai. A felperes által a felülvizsgálati kérelem befogadása iránti kérelmében az általa állított, a

bíróság által megsértett jogszabályokat, de nem indokolta meg, hogy az elsőfokú bíróság ezekkel összefüggésben az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést mivel és miként követte el, ezért a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okot érdemben nem vizsgálhatta.

[32] Az ügyben a Kp 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja szerinti befogadási ok nem merült fel.

[33] Mindezek alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[34] *A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja, ha az ügy egyedi körülményeire tekintettel nem merül fel a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének indoka, az ügynek nincs önmagán túlmutató társadalmi jelentősége, illetve a fél által megjelölt közzétett kúriai határozatok és a jogerős ítélet között ügyszabálysértés nem áll fenn.*

Záró rész

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül határozott.

[36] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[37] A végzés elleni további perorvoslatot a Kp. 112. § (2) bekezdése és 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. október 17.

dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

dr. Stefancsik Márta s.k.
előadó bíró

dr. Darák Péter s.k.
bíró

dr. Demjén Péter s.k.
bíró

Ságiné dr. Márkus Anett s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő